

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 10P/177/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4622201987
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslava Šúleková
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2023:4622201987.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany, samosudkyňou Mgr. Miroslavou Šúlekovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: P. Z. X., nar. XX.XX.XXXX a X. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matka U. U. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z., M. V. XXXX/X a otec P. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z., M. V. XXXX/X, t.č. J. F., o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 10P/166/2017-43 zo dňa 24.01.2018, právoplatný dňa 06.02.2018 tak, že z v y š u j e vyživovaciú povinnosť otca na mal. P. Z. zo sumy 30 eur na sumu 40 eur mesačne a na mal. X. zo sumy 30 eur na sumu 40 eur mesačne, u obidvoch s účinnosťou od 01.09.2022.

II. Zročné výživné za čas od 01.09.2022 do 28.02.2023 v sume 60 eur na mal. P. Z. a v sume 60 eur na mal. X. súd p o v o ľ u j e otcovi zaplatiť v splátkach po 5 eur mesačne na každé dieťa spolu s bežným výživným do rúk matky, pod následkom straty výhody splátok.

III. V ostatných častiach zostáva uvedený rozsudok n e z m e n e n ý .

IV. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 21.09.2022 domáhala zvýšenia výživného na maloleté deti a to na mal. X. zo sumy 30 eur na sumu 100 eur mesačne a na mal. P. Z. zo sumy 30 eur na sumu 120 eur mesačne, u oboch s účinnosťou od 01.09.2022 a návrh odôvodnila tým, že maloleté deti sa narodili v manželstve, ktoré rozviedol Okresný súd Topoľčany rozsudkom č. k. 10P/166/2017-43 zo dňa 24.01.2018, právoplatným dňa 06.02.2018. Na čas po rozvoде súd uvedeným rozsudkom zveril maloleté deti - P. Z., X. a v tom čase ešte maloletého syna L., nar. XX.XX.XXXX do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal platením výživného v sume 30 eur mesačne na každé z detí s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

2. Odvtedy sa zmenili pomery v tom, že otec už nemá vyživovaciú povinnosť na syna L., ktorá mu bola zrušená rozhodnutím súdu a výživné na maloleté dcéry s ohľadom na rast životných nákladov v súčasnosti nepostačuje na úhradu ich potrieb. Otec bol už v čase rozvodu obmedzený na osobnej slobode, nachádzal sa vo väzení pre zločin týrania spáchaného na nej a maloletých deťoch, kde sa nachádza doposiaľ, keďže bol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov. Podľa jej názoru je otec schopný platiť vyššie výživné, hoci v súčasnosti je vo výkone trestu odňatia slobody, kde nepracuje, pretože počas ich 20 rokov trvajúceho spolužitia mal a doposiaľ má na jeho finančných

účtoch ich spoločný majetok, teda spoločné financie, ku ktorým ona nemala prístup a z ktorých môže prispievať na maloleté deti vyššou sumou výživného.

3. Otec požiadal, aby súd vykonal pojednávanie v jeho neprítomnosti a jeho výsluch aby urobil dožiadaním príslušným súdom.

4. Dňa 10.11.2022 sa v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých F. uskutočnil výsluch otca, ktorý vykonali vyššie súdne úradníčky Okresného súdu Martin. Otec vo svojej výpovedi uviedol, že s návrhom matky nesúhlasí, súhlasí však s tým, aby mu bolo určené minimálne výživné podľa Zákona o rodine, ktoré je v súčasnosti vyššie ako 30 eur, ktoré je povinný platiť doteraz. Keďže je zdravotne ťažko postihnutý a invalidný, nemôže byť pracovne zaradený a okrem čiastočného invalidného dôchodku, ktorý poberá v sume 230 eur, iný príjem nemá.

5. Kolízny opatrovník odporučil návrhu matky vyhovieť, keďže zvýšenie výživného je na prospech maloletých detí.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, prečítaním a oboznámením listinných dôkazov a obsahu pripojených spisov a zistil tento skutkový stav:

7. Rozsudkom sp. zn. 10P/166/2017 zo dňa 24.01.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.02.2018, Okresný súd Topoľčany rozviedol manželstvo rodičov maloletých detí, na čas po rozvode zveril maloleté deti pochádzajúce z manželstva a to L., nar. XX.XX.XXXX, P. Z. a X. do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok a otca zaviazal prispievať na ich výživu sumou 30 eur mesačne na každé z detí vždy do 15-eho dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

8. Otec bol v tom čase vo výkone väzby v ÚVV O. ako obvinený zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písmeno a), ods. 3 písmeno d) Trestného zákona s použitím § 138 písmeno b) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na svojej manželke a najstaršom synovi L..

9. Rozsudkom sp. zn. 3T/9/2018 zo dňa 19.09.2018 Okresný súd Topoľčany uznal otca ako obžalovaného vinným zo spáchania uvedeného zločinu, ktorého sa otec dopustil tým spôsobom, že: od presne nezistenej doby, približne od roku 2009 do 01.11.2017 v Z., v byte č. XX vo vchode D na 2. poschodí, na ul. M. V. XXXX/X ako aj na iných miestach, po situáciách, ktoré mu neboli po vôli, napríklad ako sa syn L. X. zachoval alebo niečo spravil, mu obžalovaný vulgárne nadával, ponižoval ho a viackrát fyzicky napadol tým spôsobom, že ho fackal, ubil po tele bodliakmi, škrtil rukami pod krkom, vyhrážal sa mu, že ak to povie matke, tak ju viac neuvidí, naposledy dňa 01.11.2017 v čase o 21.00 hodine ho v mieste trvalého pobytu udrel približne 10 krát päťou do tváre, poškriabal na hrudi a spôsobil mu viacnásobné pomliaždenie tváre s maximom v oblasti zygomatických oblúkov a čela vľavo, pomliaždenie nosa, odreniny prednej hrudnej steny a bližšie nešpecifikované poranenie pravého oka, súčasne bez vážneho dôvodu vyvolával konflikty a následne stresové situácie u manželky U. X., na ktorú agresívne kričal, vulgárne jej nadával, v lete 2011 po tom, čo uviedla, že od neho odíde, sa jej vyhrážal, že jej vystrelí revolverom hlavu, keď chcela zavolať políciu, tak jej nadával, pričom uvedeným konaním L. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z., M. V. XXXX/X spôsobil poškodenie psychického zdravia v zmysle rozvoja úzkostnej depresívnej reakcie na závažný stres a U. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z., M. V. XXXX/X spôsobil posttraumatickú stresovú poruchu, ktorá sa u nej prejavila výskytom depresívneho ladenia, výraznými známkami aktuálnej úzkosti, neurotickými symptómami s vegetatívnou reakciou, poruchami spánku, pozornosti, autoakuzáciami, zvýšenou senzitivitou a excitáciou (predráždenosťou), flashbackmi - opakovanými, neodbytnými znovuvybavovaniami a znovuprežívaním v spomienkach a v snoch, pričom táto porucha jej podstatne zhoršila obvyklý spôsob života pravdepodobne od roku 2013, avšak s určitosťou od roku 2014 až do 02.11.2017.

10. Za to mu súd uložil trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Proti rozsudku podal otec odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 2To/99/2018 zo dňa 12.12.2018 tak, že ho zamietol. Proti uzneseniu krajského súdu podal otec dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 2Tdo/35/2019 zo dňa 12.08.2019 odmietol.

11. Trest si otec aktuálne odpykáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých v F., okres Martin.

12. V čase rozvodu najstarší syn rodičov L. navštevoval I. ročník Obchodnej akadémie v Z., bol integrovaný ako dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím - spastickou kvadruparézou, mal. P. Z. bola žiačkou 4. ročníka základnej školy a mal. X. navštevovala predškolské zariadenie. Matka s deťmi bývala v trojizbovom byte, ktorého sú rodičia bezpodielovými spoluvlastníkmi, mesačne mala náklady na bývanie nájom a plyn v sume 170 eur, elektrina 41 eur.

13. Matka v čase rozvodu pracovala v F. škole v Z. na ul. pod M., kde pracoval aj otec až do jeho zadržania a následne vzatia do väzby. Matkin priemerný čistý mesačný zárobok bol v sume 951 eur a otcov v sume 857 eur.

14. Obidvaja rodičia poberali aj invalidné dôchodky, matka v sume 203,20 eur a otec v sume 209,40 eur.

15. Od rozvodu došlo k zmene pomerov u účastníkov konania v tom, že rodičom zanikla vyživovacia povinnosť k plnoletému synovi L., u otca bola zrušená rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 5Pc/13/2021 zo dňa 20.10.2021, právoplatným dňa 12.11.2021 s účinnosťou od 01.11.2021, ďalej v tom, že mal. P. Z. je už v 9. ročníku základnej školy a mal. X. je v prvom ročníku základnej školy. V septembri 2022 mala matka zvýšené výdavky v súvislosti s nástupom maloletých detí do školy, kedy im musela kúpiť školské tašky, potreby a pomôcky. Mal. X. navštevuje tanečný krúžok, kde jej matka platí mesačne poplatok 26 eur, kupovala jej tanečný dres a obuv v sume 50 eur. Maloletej P. Z. matka dáva mesačne vreckové 30 eur.

16. Matka so všetkými tromi deťmi býva naďalej v trojizbovom byte, kde má mesačné výdavky 192,44 eur za správu bytu a služby poskytované s užívaním bytu, plyn 15 eur mesačne, elektrika 45 eur mesačne, poisťka bytu je 28 eur ročne.

17. Matka pracuje aj v súčasnosti v F. škole na ulici P. M. v Z. s čistým priemerným mesačným zárobkom 1401 eur.

18. Otec v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody nie je pracovne zaradený z dôvodu jeho zdravotného stavu a odporúčenie väzenského lekára, ústava na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa otec nachádza, nemá vytvorené vhodné pracovné podmienky na zaradenie otca do práce, ako to vyplýva zo správy ústavu zo dňa 18.01.2023.

19. Obidvaja rodičia naďalej poberajú invalidné dôchodky, matka v sume 249,50 eur, otec v sume 257,20 eur a ich syn L. má invalidný dôchodok v sume 266,80 eur.

20. Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. - Zákon o rodine v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

21. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

22. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

23. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

24. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

25. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

26. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

27. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

28. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

29. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

30. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

31. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že od určenia výživného na maloleté deti rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 10P/166/2017 zo dňa 24.01.2018 došlo k zmene pomerov u maloletých detí v tom, že odvtedy prirodzene vyrástli, staršia P. Z., ktorá v čase rozvodu rodičov bola na prvom stupni základnej školy, je v súčasnosti v poslednom ročníku základnej školy, mal. X., ktorá bola v čase rozvodu rodičov predškolačka, je v súčasnosti v prvom ročníku základnej školy. Je nepochybné, že za túto dobu došlo k viacnásobnému rastu ich životných nákladov. K ďalšej zmene pomerov došlo v tom, že rodičia už nemajú vyživovaciu povinnosť k plnoletému synovi L., ktorý naďalej býva s matkou a maloletými sestrami, jeho príjem predstavuje invalidný dôchodok. Otec je naďalej obmedzený na osobnej slobode, jeho príjem tvorí len čiastočný invalidný dôchodok, ktorý poberá, pričom v podmienkach väznice nemá možnosť vzhľadom na jeho zdravotný stav vykonávať prácu.

32. Vykonaným dokazovaním bolo tiež preukázané, že príjem rodičov od rozvodu sa mierne zvýšil, čo súvisí najmä s valorizovaním ich dôchodkov. Napriek tomu, že otec okrem dôchodku iný príjem nemá a z neho platí okrem výživného aj trovy trestného konania a trovy väzby, je súd názoru, že môže platiť vyššie, než doteraz určené výživné a preto jeho vyživovaciu povinnosť zvýšil, hoci len symbolicky, nie na otcom navrhnutú výšku tzv. minimálneho výživného, ale u každého z detí na sumu 40 eur mesačne a to aj s poukazom na to, že mu zanikla vyživovacia povinnosť na syna L., ktorú mal určenú v sume 30 eur mesačne.

33. Pri rozhodovaní o výživnom musí súd prihliadnuť na osobné, majetkové a zárobné možnosti a schopnosti rodičov a na odôvodnené potreby mal. detí. V danom prípade príjem otca tvorí len čiastočný invalidný dôchodok bez možnosti zamestnať sa vo väznici. Trestnej činnosti, za ktorú bol právoplatne odsúdený, sa otec dopustil úmyselne a na najbližších rodinných príslušníkoch, čím sa pripravil o možnosť pracovať a dosahovať primeraný príjem, z ktorého by mohol vyživovať svoje maloleté deti, čo nemôže byť na ťarchu maloletých detí, preto súd skúmal, či otec v prípade, ak by bol na slobode, by mohol vykonávať prácu zodpovedajúcu jeho kvalifikácii. Správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany zo dňa 09.02.2023 bolo preukázané, že v súčasnosti Úrad voľné pracovné miesta na pozíciu špeciálna pedagogika ani na pozíciu vychovávateľ nemá.

34. Čo sa týka tvrdenia matky, že otec má dostatok finančných prostriedkov na jeho účtoch, súd poukazuje na to, že nejde len o peniaze otca, ale aj matky, ktoré tvoria BSM, o vyporiadanie ktorého sa na tunajšom súde vedie konanie, teda tieto finančné prostriedky nemožno považovať za majetok otca, z ktorého by mohol platiť výživné na maloleté deti.

35. Výživné súd zvýšil s účinnosťou od 01.09.2022 a preto rozhodol aj o zročnom výživnom od uvedeného dátumu do 28.02.2023, ktoré je u mal. P. Z. aj u mal. X. u každej v sume 60 eur. Zročné výživné súd otcovi povolil zaplatiť v splátkach po 5 eur spolu s bežným výživným na každé dieťa s tým, že nezaplatením ktorejkoľvek splátky sa stane zročným celým dlhom.

36. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu, pretože v mimosporových konaniach sa vylučuje nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v troch vyhotoveniach, prostredníctvom Okresného súdu Topoľčany na Krajský súd v Nitre.

Podľa § 359 Civilného sporového poriadku, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku (musí byť v ňom uvedené ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka tohto konania) a podľa § 363 Civilného sporového poriadku (musí sa v ňom uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh)).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 44 CMP, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.